

พรหมจริยกถา

(ทำดีได้ดี)

พระอนุศาสน์ โภคสกล

วัดอโศกาน นครราชสีมา

แสดงที่สถานวิทยุพหุภษสันตราชฎีร์ ๒

คณะเจ้าภาพ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

ในงานฌาปนกิจศพ

คุณโยมแก้ว โสธะโร

ณ เมรุวัดสามัคคี นครราชสีมา

๙ กันยายน ๒๕๐๕

294.304
พ 415 พก

พรหมจริยกา

(ทำดีได้ดี)

20 ก.พ. 2534

กรมศิลปากร

พระอนุศาสน์ โภคกล

วัดอีสาน นครราชสีมา

แต่ง

แสดงที่สถานวิทยุพุทธศาสน์นิตราษฏร์ ๒

คณะเจ้าภาพ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ
ในงานฌาปนกิจศพ

คุณโยมแก้ว โสธะโร

ณ เมรุวัดสามัคคี นครราชสีมา

๙ กันยายน ๒๕๐๕

เลขที่ 102

เลขหมู่ 294.304
W 415 พก

เลขที่ ๔๓๔๐๑๘๕๘๘

คำนำ

ในการฉาปนกิจศพ คุณโยมแก้ว โสธะโร โยม
มารดาของอาตมาภาพ อาตมาภาพคิดว่าควรจัดพิมพ์
หนังสือธรรมแจก เพื่อเป็นธรรมบรรณาการแก่ท่านที่
เคารพนับถือ และญาติมิตรผู้มีจิตเมตตากรุณาไปใน
งานฉาปนกิจศพ จึงได้จัดพิมพ์เรื่อง “พรหมจรรย์กถา”
พรรณนาถึงเรื่อง “ทำดีได้ดี” ซึ่งอาตมาภาพแต่งแสดง
ที่สถานวิทยพิทักษ์สันติราษฎร์ ๒ การที่จัดพิมพ์เรื่องนี้
ก็เพราะคิดเห็นว่า เรื่อง “ทำดีได้ดี” นี้ เป็นพระพุทธร
ภาพิต ที่มีเหตุผลเตือนคนไม่ให้ทำความชั่ว ให้ทำแต่
ความดี เช่นเตือนให้ขาราชการมีอุตสาหะ, วิริยะ, และ
มีความซื่อสัตย์สุจริต เตือนญาติมิตรให้ทำดีต่อกัน
เตือนสามีให้ปฏิบัติดีต่อภรรยา ให้ภรรยาปฏิบัติดีต่อสามี
เตือนให้ลูกปฏิบัติดีต่อพ่อแม่ ฯลฯ เมื่อทำดีต่อกันแล้ว
ต้องได้ผลดีแน่ ๆ แต่จะได้ผลเมื่อไร เร็วหรือช้านั้น เป็น
เรื่องผลกรรม ซึ่งมนุษย์ปุถุชนไม่รู้เวลาล่วงหน้า แต่

อย่างไรก็ตาม ผู้ทำดย่อมได้ปิติ ปลื้มใจ ในเหตุที่ตน
ทำอยู่เสมอ ในขณะที่นึกได้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-
เจ้าตรัสไว้ว่า “ผู้ทำความดีไว้ ย่อมว่าเรงบนเท่งใจ
ทั้งในโลกนี้ และในโลกหน้า ว่า เราทำความดีไว้
แล้ว” ดังนี้

คุณโยมมารดาของอาตมาภาพ ท่านคงได้ทำ
ความดีไว้มากไม่น้อย ทั้งในชาติก่อนและชาติปัจจุบัน
เฉพาะในชาติปัจจุบัน ท่านเป็นภริยาที่ดีของสามี เป็น
มารดาที่ดีของบุตร, ธิดา เรืองนโยมบ้านวัดอีสาน ที่มี
อายุ ๓๐ ปีขึ้นไป หลายคนได้เคยพูดคุยอยู่บ่อยๆ
และได้ปรากฏในคำไว้อาลัยของนางประยงค์ ประสิทธิ์-
นอก น้องของอาตมาภาพแล้ว เป็นผู้ใจบุญมีโอกาสนี้
ทำบุญตามกำลังศรัทธาและทรัพย์ แม่เมื่อก่อนมรณะ ๓
วัน ก็ได้สวดมนต์ด้วยเสียงดัง ๆ ก่อนนอน ส่วนศีล ๕
ได้รักษาอยู่เสมอ ด้วยเหตุที่ท่านทำความดี จึงได้ผลดี
คือได้บำนาญตกทอดของ นายประหยัด อินทรโกเมร
บุตร เป็นเวลา ๑ ปีเศษ และได้รับการปฏิบัติบำรุง
จากบุตร, ธิดา, ทุกคนเต็มความสามารถ

ค.

กุศลบุญราศรี ซึ่งเกิดจากกรรมบรรณาการ
นกต เกิดจากกุศลส่วนอื่น ๆ ทบตร, ชาติ, และญาติ
มิตรของคุณโอบม ได้บำเพ็ญด้วยตั้งใจทิศให้กิดขอ
จงเป็นกุศล อำนวยมผลแด่คุณโอบมแก้ว โสชะโร
โอบมมารดาของอาตมาภาพ โดยสมควรแก่คตินิยม
ในลัมปรายภพ จงทุกประการ เทอญฯ

พระอนุศาสน์โกศล

วัดอีสาน นครราชสีมา

๑๐ ส.ค. ๐๕

คุณโยมแก้ว โสธะโร

ชาตะ ๒๐ กันยายน ๒๔๓๓

มรณะ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๕

อายุ ๗๒ ปี

(ถ่ายเมื่ออายุ ๕๓ ปี)

ประวัติย่อ

คุณโยมแก้ว โสธะโร

คุณโยมแก้ว โสธะโร เป็นธิดาของคุณโยมเดช
คุณโยมเทศ เกิดที่บ้านวัดอีสาน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันเสาร์ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีชวด
ตรงกับวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๓ ได้สมรสกับคุณโยม
จ่านายสิบอินทร์ โสธะโร มีบุตร,ธิดาถึง ๑๗ คน แต่โดย
มากมีอายุไม่ถึง ๑ ปี บุตร,ธิดาที่มีอายุเกิน ๑ ปี คือ

๑. อาตมภาพ (พระอนุศาสน์โกศล)
๒. นายสายหยุด โสธะโร
๓. นางประยงค์ ประสิทธิ์นอก
๔. นายประยัด อินทรโกเมร
๕. นายประยูร อินทรโกเมร

บุตร,ธิดาทุกคน เกิดที่อำเภอเมือง นครราชสีมา
การที่ชื่อสกุลของบุตรไม่เหมือนกันนั้น ไม่ใช่เพราะคุณโยม

มารดาแต่งงาน ๒ ครั้ง และขอสกุล อินทรโกเมร ถ้าจะเปลี่ยน
ก็คงแปลว่า “อินทร์ แก้ว” ซึ่งเป็นชื่อของคุณโยมทั้งสอง
นั่นเอง เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๘ คุณโยมบิดาออกจาก
ราชการ ไปอยู่อำเภอบัวใหญ่ คุณโยมมารดาได้ติดตามไป
ด้วย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ คุณโยมมารดาป่วยด้วยโรควัณโรค
อาत्मภาพได้ไปรับมารักษาพยาบาลที่วัดอิสาน โดยเชิญนาย
แพทย์มาตรวจรักษา ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๗
อาการก็ค่อยดีขึ้นโดยลำดับ ต่อมาเมื่อ ๑๔ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๔๘๘ นายประยัต อินทรโกเมร บุตร, ซึ่งรับราช-
ราชการในตำแหน่งสมุหบัญชีอำเภอตรัง อำเภอปักธงชัย
ได้มรณะ คุณโยมมารดาได้รับบำนาญตกทอดเดือนละ ๑๐๖
บาท ต่อมารัฐบาลได้เพิ่มเงินบำนาญให้อีก เป็นเดือนละ
๑๖๘.๕๐ บาท ครั้น พ.ศ. ๒๔๘๘ โรควัณโรคกำเริบขึ้นอีก
อาत्मภาพนำไปโรงพยาบาลเมือง ท่านผู้อำนวยการคือคุณ
หมอน่วม และคุณหมอดำเนียงภริยา ได้กรุณาฉายเอกซเรย์
ตรวจ และให้ยามารักษาบ้าง อาत्मภาพจิตใจเองบ้าง
คุณอินันท์ ณ ราชสีมา เจ้าของร้าน “บุญมาโอสด” เป็น
เป็นผู้ช่วยรักษาพยาบาลบ้าง อาการก็ค่อยดีขึ้นโดยลำดับ

เดินไปพึ่งเทศน์ทศดาการเปรียญวัดอิสานได้อีก (ตามปกติ
 คุณโยมชอบทำเสีย แม่เมื่ออายุ ๔๐-๕๐ ปี ก็เดินไกลได้ไม่
 ถึง ๒ กิโลเมตร) ถึงเมื่ออาการป่วยจะดีขึ้น ก็ยังได้ทำการ
 ตรวจรักษาพยาบาลต่อมา โดยความอนุเคราะห์จากทั้งสาม
 ท่าน และคุณหมอฟยอ บวรณะสิน ได้ช่วยตรวจรักษาเพิ่ม
 ขึ้นอีก ๑ ท่าน ซึ่งอาการภาพขอขอบพระคุณท่านทั้ง ๔ ที่ระ
 บุนามมาแล้วด้วยเป็นอย่างมาก ครั้นเมื่อเดือน พฤษภาคม
 พ.ศ. ๒๕๐๕ โรคได้กำเริบอีก ก็ได้รับการพยาบาล แต่อาการ
 มีแต่ทรงกับทรุด และมีอาการบวมเพราะโรคไตพิการเพิ่ม
 อีก ๑ โรค ในที่สุดก็ได้นำไปรักษาที่ ร.พ. เมือง แต่มีเวลา
 รักษาที่ ร.พ. เพียง ๑๔ ชั่วโมงเศษเท่านั้น ก็ถึงมรณะที่
 ร.พ. เมืองนครราชสีมา ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๕
 เวลา ๒๓.๕๕ น. ด้วยอาการอันสงบ รวมอายุได้ ๗๑ ปี
 ๑๐ เดือน

เมื่อก่อนจะมรณะ ๑ ปี คุณโยมเคยส่งว่า ถ้าตาย
 ให้นำศพไปเผาที่วัดสามัคคีและต่อมากเคยพูดส่งไว้อีก ๒ ครั้ง
 อาการภาพเคยถามว่า เผาที่เมรุสมานมิตร เขามีเครื่อง
 บริการพร้อมจะเอาไหม คุณโยมบอกว่าไม่เอา ให้ไปเผา

ที่วัดสามัคคี เพราะกินบ้านาญประหยัดเวลามรณะ มรณะที่
 ร.พ. เมือง รตนาตงศพบาเพญกุศลเก็บศพ และเผาที่เมรุวัด
 สามัคคี อาตมภาพคิดว่าธรรมดาลูก เมื่อพ่อ, แม่, ให้โอ-
 วาท หรือสั่งไว้อย่างไร ถ้าโอวาทหรือคำสั่งนั้น ไม่ผิด
 ศีลธรรม หรือกฎหมาย ระเบียบประเพณี ควรที่ลูกจะ
 พยายามทำตามจนเต็มความสามารถ และก็เป็นที่น่าประ-
 หลาดอยู่ไม่น้อย ที่คุณโยมเวลามรณะก็มรณะที่ ร.พ. เมือง
 รตนาตงศพบาเพญกุศลเก็บศพ และเผาที่เมรุวัดสามัคคี เช่น
 เดียวกับประหยัด อินทรโกเมร.

พระอนุศาสน์โกศล

วัดอีสาน นครราชสีมา

๑๐ ส.ค. ๐๕

ลูกขอน้อมกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในบวรพระ
พุทธศาสนา ลูกเคารพ นบถอย่างว่า มอทธฤทธิ เห็นอ
สิ่งใดในโลก จงทรงกรุณาช่วยนำคำไว้อาลัยอัน
บริสุทธิ์ในหัวใจของลูกนส่ง ให้คุณแม่ ของลูก ทราบ
ควบญาณ อนคกคคคคควบเกิด ลูกขอน้อมส่งข่าว
ถึงคุณแม่อันมีใจความต่อไปน

เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ เวลาประ-
มาณ ๑๑ น. เศษ ลูกทริกและเคารพของคุณแม่ กำลังกำ
ตามจอบคุชพชตพนตนอยู่ภายในกลางตงคกแห่งถนน จังหวัด
ลพบุรี ลูกได้รับจดหมายของหลวงพี่(เจ้าคุณอนุศาสน์ โกศล)
ส่งข่าวถึงการมรณะกรรมของคุณแม่ของลูก ลูกหน้ามคคค
อะไรไม่ถูก ตามจอบหลุดจากมือโดยไม่รู้ตัว ทรุดตัวลง
นั่งท่ามกลางแสงแดดของพนไว้ เมื่อลูกหายจากความตกตลิ่ง
จึงระลึกขึ้นได้ว่า คุณแม่ผู้มีหัวใจอันบริสุทธิ์ต่อลูก ๆ ได้
จากลูกไปแล้วหนอ โดยไม่มีวันจะกลับมาเห็นหน้าอก ลูก
จึงหลับตาเปล่งวาจาว่า ขอคุณแม่ของลูกจงไปสู่สุคติเกิด

ลูกอดส่ำห้กลั่นความโศรกเศร้าไว้จนสุดความสามารถ ด้วย
 ลูกคิดว่า นาทาของลูกจะไปเป็นลำธารขวางกั้นทางไปสู่สุคติ
 ของคุณแม่ จะทำให้คุณแม่ของลูกต้องลำบาก ตามที่ลูก
 เคยได้ยินคนโบราณเขาเล่ากันมา และอีกอย่างหนึ่ง ลูกห้ก
 ใจได้ด้วยเห็นว่า คุณแม่ต้องทนทุกข์ทรมารด้วยโรคอาพาธ
 ใช้กรรมเก่าของคุณแม่มานานปีแล้ว บัดนี้คุณแม่ของลูกสิ้น
 กรรมเก่าและถึงอายุขัยตามธรรมดาของโลกที่ไม่มี มนุษย์ใด
 จะหลีกเลี่ยงได้ จึงอดกลั่นความโศรกเศร้าไว้ได้ ถึงอย่าง
 นั้นลูกอดที่จะระลึกถึงพระคุณอันล้นเกล้าของคุณแม่ไม่ได้เลย
 คุณแม่ของลูกเป็นผู้ ที่สมควรแก่การเคารพบูชาอย่างยิ่ง มี
 เมตตา, กรุณา, มหิตตา, อุเบกขาต่อลูกอยู่เป็นนิจ มิได้มีใจ
 ลำเอียงต่อลูกทั้งหลาย ไม่มีเลยแม้แต่น้อย ลูกคนใดได้ดี
 ก็ดีใจ ลูกคนใดตกทุกข์ คุณแม่ก็แสดงความสงสารจนเห็น
 ได้ชัด ลูกคนใดมีเรื่องขัดข้องในบางสิ่งบางอย่างก็หาทาง
 ช่วยเหลือจนสุดความสามารถ แสดงความเมตตาสงสาร
 ด้วยความจริงใจ คุณแม่มีนิสัยชอบสั่งสอน ไม่ชอบดุด่า
 ไม่เหมือนแม่บางคนที่มีนิสัยชอบดุด่า แต่ไม่ชอบสอน คุณ
 แม่เป็นคนใจดี มีนิสัยขมขื่นแค้นใจอยู่เสมอจนลูกทุกคน

เคารพเชิ่ฟ่ง และมิมสยคด่ายคุณแม่ เรียกว่าเข้าไหนเข้า
 ได้โดยไม่ผิดตาคนลูกยังระลึกได้ว่า คราวลูกจะไปทำอะไรที่
 ดพบุรี คุณแม่ของลูกกำลังบวชหนัก ลูกเข้าไปกราบลา
 คุณแม่ยังให้ศีลให้พรให้ลูกไปมีความสุข และสอนลูกเป็น
 ครึ่งสุดท้ายว่า เจ้าจงอุตสาหะทำมาหากินในทางที่ชอบ น
 แสดงได้ว่า คุณแม่เป็นห่วงลูกนัก ลูกจากไปคราวนั้น
 เพราะความจำเป็นในอาชีพ ลูกเสียใจเป็นอย่างมาก ที่ลูก
 ไม่ได้อยู่ปรนนิบัติจนถึงการอวสานแห่งชีวิต ของคุณแม่
 เพราะโรคของคุณแม่ชงมหนัก ๆ เบา ๆ มานานปีแล้ว

ในด้านศีลธรรม คุณแม่รักษาศีลห้าเป็นประจำ
 และตามที่ลูกได้เห็น คุณแม่รักษาดูดีมาก ถึงแม้จะต่าง
 พร้อยไปบ้างก็ด้วยความจำเป็นของสามัญชน คุณแม่ชอบ
 ทำบุญตามวาระที่สมควรจนสุดความสามารถ เว้นเสียแต่
 คุณแม่จะไปไม่ได้หรือไปไม่ถึง ลูกคิดเห็นความดีของคุณแม่
 เหล่านแล้ว ลูกรู้สึกดีใจว่าคุณแม่ของลูกมีบาปน้อยกว่า
 บุญแน่ ๆ และเพราะบุญนี้ คุณแม่ต้องได้ไปสู่สุคติ ดังนั้น
 หากวิญญานของคุณแม่ไปสิงสถิตอยู่แห่งใด เมื่อทราบคำ
 ไว้อาลัยของลูกแล้วขอจงสบายใจเถิดว่า ลูกขอสัญญาต่อ

ดวงวิญญาณของคุณแม่ว่าลูกจะเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของ
 คุณแม่ จะประพฤติแต่ความดีงาม ประกอบสัมมาอาชีพใน
 ทางสุจริตจะอดส่ำห้ทำบุญอุทิศให้คุณแม่ตามฐานะของลูก ๆ
 ลูกจะเคารพภักคณ์องรวม ท้องเดียวกัน กับคุณแม่ ด้วยความ
 จริงใจ ผู้เป็นพ่อลูกจะเคารพรักเหมือนพ่อ ผู้เป็นน้องลูก
 จะรักใคร่ตักเตือนสั่งสอนเหมือนลูกจนตลอดชีวิตของลูก ลูก
 ขออธิษฐาน ขอให้ลูกจงได้เป็นลูกของคุณพ่อและคุณแม่ทุก
 ชาติ และพี่น้องที่เกิดรวมท้องกับคุณแม่ในชาตินี้ ขอได้เกิด
 รวมกันจงทุกภพทุกชาติ ลูกขออุทิศส่วนกุศลของลูกที่มีไว้
 แล้ว และจะได้กระทำต่อไปข้างหน้าแต่คุณแม่ ขอให้คุณ
 แม่จงได้รับส่วนกุศลของลูก ขอให้คุณแม่จงได้บังเกิดใน
 สุคติโลกสวรรค์ เมื่อจุติจากสวรรค์หากไปบังเกิดในถิ่นใด ๆ
 ขอคุณแม่จงได้รับแต่ความสุข อย่าได้มีโรคภัย พยาธิ, ความ
 ทุกข์ทรมานดังที่เห็นมาในชาตินี้เลย สิ่งทีลูกปรารถนา
 ขอให้สมความปรารถนาของลูกจงทุกประการ

น้อมระลึกน้กบุญพระคุณแม่ ถึงเฒ่า, แก่, บ่วยไซ้ในสังขาร
 ไม่มีสุขได้ทุกขทรมาน ถึงอย่างนั้นยังหวังบุตรสุด
 ดวงใจ

๒ ๓ ๔
 เฝ้าตามถึงทุกขสุขทุกแห่งหน
 ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 รู้ว่าทุกขไม่มีสุขในดวงใจ
 ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔
 พระคุณนสฺสทจะเปรียบได้

ขออุทิศส่วนกุศลตันทามา
หากสถิตบนสถานวิมานรัตน์
หรือตกอยู่ในถิ่นทุกข์ใดใด

๑
 ลูกสำรวจดวงจิตอณิฐาน
 ๒
 รับทราบจิตความคิดของลูก
 ๓

บุตรยากจนมั่งมิดไฉน

เผ่าท้วงโยแสนสดบตริดา
ขอเทิดไพบูลย์ทศรศกการ

ให้มารดา มีสุขพ้นทุกข์ภัย

จงพิพัฒน์ด้วยสุขอันผ่องใส

จงพนกยสนสญตวขบญญา

ขอวิญญานคุณแม่โปรดแลหา
เป็นมารดาของลูกทุกชาติ

เทอญ ฯ

คำกลอนนวลูก แต่ง เพ็ญธา พระคุณแม่โดย เฉพาะ
และแต่งในเวลาลูกกำลังมีทุกข์ โศก ย่อมมีผิดพลาดขาดบท
บาทลักษณะประพันธ์บกพร่อง แต่ทกลาแต่งก็เพราะเข้าใจ
ว่าคุณแม่คงให้อภัย ในความผิดพลาดของลูกผู้แต่งด้วย
กตัญญูต่อพระคุณแม่.

เคารพบูชาคุณแม่ทุก ๆ ชั่วติ

จากลก สายหยค โสชะโร

บุตรคนท ๒ ของคุณแม่

ณ ตกอายุรกรรมหญิง...

โรงพยาบาลเมือง นครราชสีมา คำนวนันนลูกจำ
ได้สนิทว่า....

“ศักราช ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๕ เวลา ๒๓ ๕๕ น.”

ท่ามกลางความสงบเงียบของรัตติกาล หลายชีวิตที่ถูกโรค
ร้ายเบียดเบียน กำลังมีความสุขจากการพักผ่อน หลังจาก
ที่ได้รับการรักษาพยาบาลจากแพทย์, พยาบาล, ผู้ใจอารีย์
แต่อกด้านหนึ่งของตึกหลังนี้ ลูกนอนไม่หลับ เพราะคอยเฝ้า
ดูคุณแม่ ซึ่งป่วยเป็น โรคร้ายเช่นเดียวกัน ขณะนั้นคุณแม่
อยู่ในอาการสงบ เพราะหมอได้ฉีดยา และให้รับยาแก้ปวด
ไปบ้างแล้ว ลูกดีใจที่เห็นคุณแม่นอนหลับ และมีอาการ
สงบ คิดว่าอีกไม่นานอาการคงจะดีขึ้นมาก ขณะที่กำลัง
ใจอยู่นั่นเอง เสียงคุณแม่ได้แว่วขึ้นท่ามกลางความสงบเงียบ
ว่า “ประยงค์” ลูกวิ่งเถลไถลเข้าชิดเตียง ดีใจสุดขีดคิดว่า
คุณแม่คงมีอาการดีขึ้นมากแล้วแน่ ๆ เพราะได้รับยาและฉีดยา
จากหมอ แต่เมื่อมองทั้งสองของลูกประคองทรงร่างซึ่งนอน

ข้างจะซุบผอมพร้อมกับร้องเรียก “คุณแม่ ๆ ๆ” จึงได้รู้
 ว่า คุณแม่ไม่ได้มีอาการดีขึ้นเลย กลับทรุดหนักลงอีกต่าง
 หาก คุณแม่ไม่ได้ยินเสียงลูกแล้ว แม่จะเรียกออกก่อกรงกหนด
 ก็ตาม ก็ไม่มีเสียงขานรับจากร่างนั้น คุณแม่คงอยากจะพูด
 กับลูกอีก แต่ก็พูดไม่ออก ในที่สุดคุณแม่ก็จากลูกไป จาก
 ไปโดยไม่มีวันจะกลับมาพบกับลูกได้อีกในชาตินี้ โอ ราตรี
 แห่งความเศร้า เมื่อสิ้นคุณแม่แล้ว ลูกสุดจะว่าเหวใจ เมื่อ
 คุณพ่อจากไป ลูกก็ต้องกลาเกล็นเอาความทุกข์ โศรกมากอยู่
 แล้ว แต่ก็ยังมีความอบอุ่น ที่มีคุณแม่อยู่คนหนึ่ง คอยช่วย
 ปลอบประโลมให้กำลังใจ ให้ความอบอุ่นแก่ลูก แต่เดี๋ยวนี้
 คุณแม่ต้องมาจากลูกไปอีกคนหนึ่ง จากไปชั่ววันวันตรี ไม่มี
 โอกาสจะรับขวัญ และความอบอุ่นแก่ลูกได้อีก ทำอย่างไร
 เล่า ลูกจะอดกลืนต่อความทุกข์ ความอาลัยได้ แม่ลูกจะ
 เคยได้รับการ แนะนำพร่ำสอนจากคุณแม่เสมอ ๆ ว่า “ลูก
 + เอ๋ย ชีวิตมนุษย์นั้น สุดท่ายกคือความตาย การพบ, การ
 จาก, ความสมหวัง, ผิดหวัง, ไม่มีใครจะหลีกเลี่ยงได้ วันนั้น
 สมหวัง พรั่งพร้อม ผิดหวัง วันนั้นเราอยู่ร่วมกัน แต่พรุ่งนี้อาจ
 จะต้องพรากจากกันก็ได้” ก็ตามที่สุดความสามารถที่ลูกจะ

หักห้ามใจรัก ความอาลัย, คิดถึง อันมีต่อคุณแม่ได้ พระ
 คุณของคุณแม่นั้น มากสุดที่ลูกจะพูดให้หมดสิ้น ได้สนใจคิด
 ร่างกาย, จิตใจ ของลูกทุก ๆ ส่วนที่ยังมีอยู่ในโลกนี้ก็เพราะ
 พระคุณของคุณแม่ ถ้าไม่มีพระคุณแม่แล้ว ลูกคงไม่มีชีวิต
 ได้ดูโลกมาจนถึงบัดนี้แน่ ๆ แม่จ้ะลูกยังไม่ได้ตอบแทนพระ
 คุณแม่ได้สนใจคิด มัจจุราชก็มาพรากแม่ไปจากลูกเสียแล้ว
 สุดความสามารถที่ลูกจะชดเชย และอ่อนน้อมผ่อนผันไว้ได้
 ด้วยวิธีใด ๆ โอ ต่อจากนี้ไปลูกจะมีโอกาสได้พบกับคุณแม่
 ก็เพียงแต่ในความฝันเมื่อเวลาหลับ และภาพของคุณแม่ภายใน
 ในกรอบเท่านั้นนะแม่นะ

เมื่อคุณแม่ยังมีชีวิตอยู่ ได้ปฏิบัติหน้าที่สมเป็นกุล
 สตรีทุกอย่าง พระคุณ, และความดีของคุณแม่นั้น ยากจะหา
 สิ่งใดเปรียบเทียบได้ เช่น

๑. ในหน้าที่ของภรรยา คุณแม่ก็เป็นภรรยาที่ด
 รักเคารพบูชาสามีเหมือนพ่อ ปฏิบัติสามีไม่ให้เป็นที่ขัดใจ
 ทุกสิ่งที่คุณแม่จะทำอะไรลงไป จะต้องขอความเห็นจากคุณ
 พ่อเสียก่อนไม่เคยแสดงความไม่พอใจ หรือกล่าวคำหยาบ
 คายกับคุณพ่อ ในบางขณะที่คุณพ่อทำผิด เมื่อคุณพ่อยังมี

ชีวิตอยู่ คุณพ่อกินหมาก คุณแม่จะต้องหาหมากจิบพลูไว้ให้
 คุณพ่อ ไม่เคยขาดสักวัน ปกติคุณแม่จะตื่นก่อน และนอน
 หลังคุณพ่อ ก่อนนอนคุณแม่จะกราบเท้าคุณพ่อ และสอน
 ให้ลูก ๆ กราบด้วย ตื่นเช้าคุณแม่จะต้องตักน้ำมารอไว้ให้
 คุณพ่อล้างหน้าเป็นกิจประจำ จนคุณพ่อถึงแก่กรรม
 เป็นทุกข์ชั่วยากไม่เบื่อหน่าย เอาใจใส่ในเวลาสามเ็บบ่าย
 ไม่เบื่อหน่ายต่อสามเ็บไม่ว่าจะได้ความทุกข์ลำบากใด ๆ

๒. เลี้ยงลูกด้วยความเอาใจใส่ เลี้ยงลูก, ถนอม
 รักษาความสะอาด ไม่ให้เป็นทรงเกยจนแก่ผู้พบเห็น เมื่อลูก
 ใหญ่โต ก็ให้การศึกษาตามฐานะ จนสุดความสามารถ
 แม่เป็นทั้งแม่ และเป็นทั้งเพื่อนคอยปลอบประโลมใจลูก เมื่อ
 ลูกยังเล็ก ๆ คุณแม่ชอบเล่านิทานในเวลากลางคืน เกี่ยวกับ
 เรื่องที่จะโน้มน้าวจิตใจของลูก ๆ ให้มีการต่อสู้กับความยาก
 ลำบาก สอนให้มีเมตตา กรุณา เรื่องที่คุณแม่นำมาเล่านั้น
 จะต้องมีความเพลิดเพลิน และแฝงไว้ด้วยศีลธรรม คติธรรม
 ลูก ๆ ไม่เคยรู้สึกเบื่อกับของคุณแม่เลย มีความรักลูกเสมอ
 กัน ไม่ลำเอียง เวลาลูกเจ็บไข้ก็เอาใจใส่ดูแลโดยใกล้ชิด

ไม่เคยจากลูกไปไหน เมื่อลูกทำผิดคุณแม่ไม่เคยดุด่าซ้ำเติม
ให้ลูกได้รับความเสียใจเพิ่มขึ้นอีก นอกจากจะปลอบโยน
แล้วแนะนำให้รู้ว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก อะไรชั่ว อะไรดี แล้ว
สอนให้ลูกทำแต่สิ่งที่ถูก ทดแกตัวใหม่ทั้งห้ามไม่ให้ทำสิ่งท
ชั่วนั้นอีกต่อไป คอยเป็นกำลังใจให้ลูกมีมานะอดทน ต่อสู้
กับอุปสรรคของชีวิตที่เกิดขึ้น คุณแม่พร่ำสอนให้รู้จักปฏิบัติ
ตนให้เป็น เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ไม่ว่าลูกชายหรือ
หญิง

๓. ไม่เป็นคนโลภ คุณแม่ไม่เคยแสดงกิริยาว่า
อยากได้ของใคร จนเป็นที่น่ารังเกียจ

๔. ไม่อิจฉาริษยา พยาบาทอาฆาตใคร สังเกต
ได้จากเห็นใครมีอะไร ได้อะไร คุณแม่มักแสดงความยินดี
ด้วยทุกครั้ง

๕. ตั้งจิตมั่นคงในพระพุทธศาสนา แม้คุณแม่จะ
ป่วยหนัก ก็ไม่เคยละเว้นจากการบูชาพระรัตนตรัย กราบ
ไหว้พระก่อนนอน จนบางครั้งเสียงไม่ออก

๖. มีความอดทนต่อสู้ กับอุปสรรคของ ชีวิตที่เกิดขึ้น
ทุกด้าน

พระคุณและความดีของคุณแม่นั้น ยากที่ลูกจะหา
อะไรมาเปรียบ และพรรณนาด้วยภาษาพูดให้สุดสิ้นได้ ลูก
สุดแสนเสียดาย อยากจะได้คุณแม่ไวกราบไหว้ บูชา,
ปฏิบัติ, ให้สมกับที่ลูก เป็นลูกของคุณแม่ แต่ก็ไม่มีความ
ที่จะทำได้อีกแล้ว ลูกจะมีสติกระทำได้ก็เพียงอ้อนวอนเท่า
นั้น แต่ชั่วชีวิตนี้ จะไม่มีตัวตนของคุณแม่ให้ลูกได้เห็นอีก
เลย หหมดแล้วสำหรับร่มโพธิ์ทองของลูก ทั้งคุณพ่อ, และ
คุณแม่ ต่อไปนี้จะไม่มีความร่มเย็น ปกป้อง,
คุ้มครอง, ลูกเหมือนก่อนนี้อีก ทุกวันทุกคืน ลูกจะมีแต่
ความว้าเหว เจ็บเหงา คุ้งเรือทลอยล้าอยู่กลางกระแสน้ำ
น้ำอันกว้างใหญ่ ไม่ทราบได้เลยว่า เมื่อลูกขาดคุณแม่คอย
ถือท้าย ชีวิตของลูกจะถูกกระแสน้ำพัดพาไปแห่งหนตำบล
ใด แม้จำหากภพหน้า, ชาติหน้านั้นมีจริง ลูกขออธิษฐาน
อธิษฐานให้ดวงวิญญาณของลูกจงไปเกิดร่วมกับคุณแม่ได้เป็น
ลูกของคุณแม่จงทุกภพ ทุกชาติ

ขออานุภาพพระรัตนตรัย ซึ่งคุณแม่ได้ยึดถือเป็น
สรณะประจำชีวิต แต่เบื่องตันจนถึงวาระสุดท้าย จงเป็น

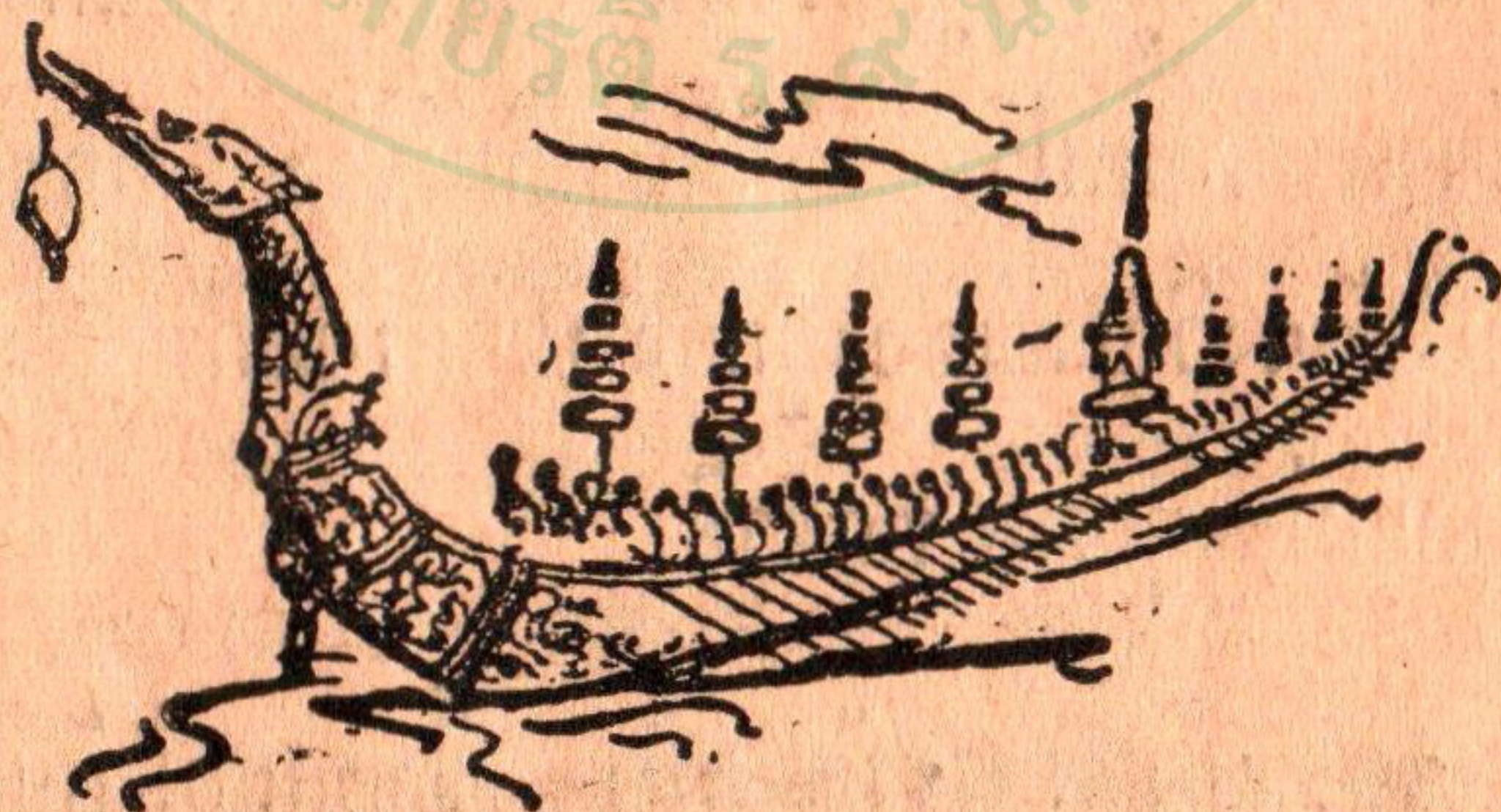
เครื่องนำวิถี ส่งดวงวิญญาณของคุณแม่สู่สุคติโลกสวรรค์
บุญกุศล, ความดีอันใด ที่ลูกได้กระทำ แต่รู้เพียง
สาจนถึงบดิน ลูกขอตั้งใจทศกุศล, ความดีนั้นแด่คุณแม่
ขออำนาจกุศล, ความดีนั้น จงเป็นบุญญฤทธิ์อันศักดิ์สิทธิ์
อุ้มชูนำดวงวิญญาณของคุณแม่สู่แดนสวรรค์ และจงได้รับ
ความสุขในภพนั้น ๆ ตราบชวณรรณคร.

สุดแสนคิดและเสียตาย

ลูกของคุณแม่

ประยงค์ ประสิทธิ์นอก

๑๐ ธ.ค. ๐๕

คำไว้อาลัยของลูก

ในฐานะที่ลูก เป็นบุตรคนสุด ท้ายของคุณแม่
ยังความเศร้าสลดใจ แล่นเช่นห้วงแก่งลกเป็นอัน
มาก เนื่องในการจากไปของคุณแม่ในครั้งนั้น จะไม่
มีวันที่จะได้พบหน้าคุณแม่อีกเลย เป็นนาที่สลดท่าย
ที่ได้เห็นหน้าคุณแม่ในวันบรรจุหีบ ต่อไปก็จะได้
เห็นเพียงแต่รูปถ่ายของคุณแม่เท่านั้น ที่จะเป็น
อนุสรณ์ที่ลูกจะระลึกถึงคุณของท่าน ที่ได้อุปถัมภ์,
อุ้มชูเป็นห่วงลูก คอยปราศอุทิศเตือนว่ากล่าวลก
คอยเลมอ ตงแต่เล็กจนโต เพื่อที่จะให้ลูกเป็นคนดี
มีเกียรติยศชื่อเสียง และดำรงวงศ์ตระกูลสืบไป
เป็นพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่สุด ไม่สามารถจะลืมได้
และลูกพยายามทดแทนพระคุณท่านอยู่เลมอ โดย
การเคารพนับถืออยู่ในโอวาทของท่านตลอดมา แต่
ในฐานะที่ลูกอยู่ห่างไกลคุณแม่ ไม่ได้ได้อยู่ร่วมปรน

น้^๕บ้^๕ค^๕ค^๕ณ^๕แม่^๕เท^๕า^๕ท^๕ค^๕ว^๕ร เม^๕อ^๕ค^๕ณ^๕แม่^๕มา^๕ด^๕ว^๕น^๕จ^๕า^๕ก^๕ไป
 เซ^๕น^๕น^๕ จ^๕ิง^๕ย^๕ง^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕เศ^๕ร^๕า^๕ใจ^๕ให้^๕แ^๕ก^๕ล^๕ก^๕เบ^๕็น^๕อ^๕ย^๕า^๕ง^๕ย^๕ิง ท^๕อ^๕
 ไป^๕น^๕ล^๕ก^๕ข^๕อ^๕ท^๕ง^๕จ^๕ท^๕อ^๕ธ^๕ช^๕ฐ^๕า^๕น จ^๕ะ^๕ป^๕ระ^๕ก^๕อ^๕บ^๕แ^๕ต^๕ก^๕ร^๕ร^๕ม^๕ติ^๕
 เพ^๕อ^๕ให้^๕ส^๕ม^๕ด^๕ง^๕เจ^๕ต^๕น^๕า^๕ร^๕ม^๕ณ^๕์^๕ข^๕อ^๕ค^๕ณ^๕แม่^๕ แ^๕ล^๕ะ^๕ก^๕ร^๕ร^๕ม^๕ไ^๕ค^๕
 ท^๕ล^๕ก^๕ไ^๕ด^๕ล^๕ว^๕ง^๕เก^๕็น^๕ด^๕ว^๕ย^๕ก^๕า^๕ย^๕ก^๕ร^๕ร^๕ม^๕, ว^๕จ^๕ิ^๕ก^๕ร^๕ร^๕ม^๕, ม^๕โน^๕
 ก^๕ร^๕ร^๕ม^๕, ข^๕อ^๕ให้^๕เบ^๕็น^๕อ^๕โ^๕ห^๕ี^๕ส^๕ิ^๕ก^๕ร^๕ร^๕ม^๕แ^๕ก^๕ล^๕ก^๕ด^๕ว^๕ย^๕ ถ^๕า^๕ช^๕า^๕ค^๕
 ห^๕น^๕า^๕มี^๕ ข^๕อ^๕ให้^๕ไ^๕ด^๕เก^๕ด^๕มา^๕เซ^๕น^๕ล^๕ก^๕ข^๕อ^๕ค^๕ณ^๕แม่^๕อ^๕ก^๕ แ^๕ล^๕ะ^๕
 ส^๕ด^๕ท^๕า^๕ย^๕น^๕ ข^๕อ^๕ให้^๕ค^๕ณ^๕แม่^๕ไ^๕ด^๕ ไป^๕เก^๕ด^๕ใน^๕ท^๕ม^๕ี^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕ ส^๕ุ^๕ข^๕ส^๕ม^๕
 บ^๕ุ^๕ร^๕ณ^๕์^๕ม^๕น^๕ุ^๕ญ^๕ณ^๕ล^๕ ใน^๕ล^๕ัม^๕ป^๕ร^๕า^๕ย^๕ภ^๕พ^๕ท^๕า^๕ม^๕ค^๕ต^๕ว^๕ส^๕ย^๕น^๕น^๕ ๕ ท^๕ุ^๕
 ป^๕ระ^๕ก^๕า^๕ร^๕เท^๕อ^๕ญ^๕ ๕

จาก ประยูร อินทรโกเมร

๑๐ ส.ค. ๐๕

พรหมจริยกถา

พระอนุศาสน์โกศล แต่ง

แสดงที่สถานวิทยุกระจายเสียงพิทักษ์สันติราษฎร์ ๒

๑ เมษายน ๒๕๐๒

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ หน)

กल्याณการี กल्याณิ ปาปการี จ ปาปกิ

ยาทิสํ วปเต พิชํ ตาทิสํ ลภเต ผลนฺติฯ

ณ บัดนี้ อาตมาภาพจักแสดงพระธรรมเทศนาพรหม

จริยกถา พรณนาถึงพรหมจรรย์ การประพฤติธรรมอัน

ประเสริฐ ที่เป็นมงคลธรรมข้อที่ ๓๒ ในมงคล ๓๘ ประการ

ซึ่งมีปรากฏในมงคลสูตร เพื่อประดับปัญญาบารมี เพิ่มพูน

สัมมาปฏิบัติแห่งท่านสาธุชนพหุบริษัททั้งหลาย ตามสมควร

แก่เวลา ดำเนินความว่า ที่เรียกว่า “พรหมจรรย์” การ

ประพฤติธรรมอันประเสริฐนั้น ท่านพระศรีมิ่งคลาจารย์มหา

เถระ ผู้รจนาคัมภีร์มงคลที่ป็นีแสดงไว้ว่ามี ๑๐ ประการด้วย

กันคือ ทานการบริจาค ๑ ไวยาวัจจกิจ การช่วยเหลือกัน
 ทำสิ่งที่เป็นกุศล ไม่นิ่งเฉยดูตาย ช่วยขวัญช่วยใจให้กิจการ
 ที่เป็นกุศลสำเร็จด้วยดี ๑ การสมาทานศีล ๕ แล้วรักษา
 ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ดี ๑ อัปปมัญญา การเจริญคุณธรรม ๔
 ประการ คือเมตตา, กรุณา, มุทิตา, อุเบกขา ทัวไปใน
 มนุษย์และสัตว์เดรัจฉานทุกประเภท โดยไม่มีพิเศษหรือจำ
 กัด ๑ การงดเว้นจากเสพเมถุน ๑ การสั่นโดษยนิตเฉพาะ
 ในสามีภรรยาของตน คือผู้เป็นสามีก็ไม่ประพฤตินอกใจ
 ภรรยา ไปคบชู้สั่วหาหญิงอื่น ผู้เป็นภร่ายาก็มีความจงรัก
 ภักดีต่อสามีของตนโดยเฉพาะ ไม่เกี้ยวเกาะทำชู้สาวกับชาย
 อื่น ๑ ความเพียรพยายามเพื่อทำความดีหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นบาป
 ทุกจริต ๑ การสมาทานอุโบสถอันประกอบด้วยองค์ ๘ ประ-
 การ แล้วตั้งใจรักษาให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ดี ๑ การปฏิบัติตาม
 อริยมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ มีสัมมาทิฐิ
 บัญญาเห็นชอบเป็นต้น สัมมาสมาธิการตั้งใจไว้ชอบเป็นท
 ษุค อันเป็นหนทางให้ผู้ปฏิบัติตามถึงซึ่งความดับทุกข์ ๑
 ศาสนธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระผู้มีพระภาคทงสน ซึ่ง
 รวมโดยย่อ คือศีล, สมาธิ, บัญญา, ๑ รวม ๑๐ ประการ

นแหละเรียกว่าพรหมจรรย์ ถ้าก็นำพรหมจรรย์ทั้ง ๑๒ ประ
 การนำมาอธิบายข้อละ ๕ นาที ก็เกินเวลาแห่งพระธรรม
 เทศนาภณชนเสียแล้ว จึงขอรวมแสดงแต่เพียงหลักใหญ่ใจ
 ความว่า การประพฤติปฏิบัติตามคำสอนของพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้า ที่พระองค์ทรงสั่งสอนไว้ ทั้งที่เป็นปหานะคือทุจริต
 ควรละ และภาวนาคือสุจริต ควรบำเพ็ญนั้นแหละเรียกว่า
 พรหมจรรย์ การประพฤติธรรมอันประเสริฐ ผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติ
 ถูกตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือพยายามละ
 ความชั่วทำความดี ย่อมได้ประสบผลดีสมตามพระพุทธานุ
 สาสน์ ที่ได้อัญเชิญมาเป็นนิกเขปบทเบื้องต้นว่า

กลุยาณการี กลุยาณิ ปาปการี จ ปาปกั
 ยาทีสั วปเต พิชั ตาทีสั ลภเต ผลั

แปลว่า ผู้มีปรกตทำความดี ย่อมได้ผลดี ผู้มีปรกต
 ทำความชั่ว ย่อมได้ผลชั่ว คนหว่านพืชเช่นใด ย่อม
 ได้รับผลเช่นนั้น พระพุทธภาษิตนสรุปคำพูดให้สั้นก็คือ
 ทำดี ได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว นั่นเอง บัดนี้จากอธิบาย
 คำว่า ทำดี ได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่วต่อไป คนบางจำพวก

มีความคิดเห็นว่าการกระทำที่จะเรียกว่าตบตี ต้องมีผู้เห็น
 ยกย่องให้รางวัล ถ้าไม่มีคนยกย่อง หรือไม่มีคนให้รางวัล
 ก็ไม่นับว่าทำดี ทำชวกเหมือนกัน ถ้าไม่มีคนตำหนิหรือลง
 โทษก็ไม่นับว่าทำชั่ว พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนว่า ไม่
 ใช่เช่นนั้น คนทำความดี ถึงไม่มีใครยกย่อง ไม่มีคนให้รางวัล
 จิตใจของผู้ทำก็เป็นสุข อิ่มใจว่าตนได้ทำความดี อัน
 เป็นเกียรติเป็นศรีแก่ตนและวงศ์สกุล เหมือนผู้ทำนาอบนา
 หอม ถึงเข้าไปหาอยู่ผู้เดียวในทล็บ คนที่ทำได้ดมกลิ่นหอม
 เพราะนาอบนาหอมย่อมมีกลิ่นหอมโดยธรรมชาติ ส่วนผู้ทำ
 ความชั่ว ถึงไม่มีคนตำหนิหรือลงโทษ ตัวผู้ทำก็ไม่สบายใจ
 บางทีกินไม่ได้นอนไม่หลับ ถ้าทำความชั่วใหญ่ ๆ หรือมาก
 เหมือนวัวสันหลังหวะ ต้องระวังตัวกลัวว่าจะจิกสันหลัง ไจ
 ุรรายทำความชวักกลัวเจ้าหน้าท หรือเจ้าของทรัพย์อยู่เสมอ
 ผู้ทำความชวเหมือนผู้ขายอูจจาระ ถึงไปภายในทล็บก็ยอม
 ได้ดมกลิ่นเหม็น เพราะธรรมชาติของอูจจาระย่อมมีกลิ่น
 เหม็น พระพุทธเจ้าทรงสอนอย่างนี้ คนพวกหนึ่งมีความคิด
 เห็นว่า ความสุขไม่มีเพราะทำความดี ความทุกข์ไม่ใช่มี
 เพราะทำความชว เขาว่าความสุขมีเพราะโชค ถ้าถึงคราว

โชคดี ทำอะไรก็ได้ มีคนนิยมยกย่องมีความสุข ความทุกข์
 มีเพราะเคราะห์ร้าย ถึงเวลาเคราะห์ร้ายทาดกไม่มีคนยกย่อง
 บางทีกลับถูกผู้ใหญ่หาว่าอวดดีตกต่ำหนักได้ พระพุทธเจ้า
 ตรัสว่า ไม่ใช่อย่างนั้น คนจะได้มีความสุข ได้ชั่วประสบทุกข์
 ไม่ใช่เพราะโชคหรือเคราะห์ร้าย แต่เพราะการกระทำ
 ความดี ความช้วนนแยะ คนทำความดีเหมือนคนปลูกอ้อย
 เม่ออ้อยเป็นลำตอของมรสหวน แต่จะหวานมากหรือน้อยนั้น
 อยู่ที่ ๑ พืชพันธุ์เดิม ๒ สถานที่ปลูก ๓ การบำรุง คนทำ
 ความดีเหมือนกันย่อมได้ผลดี แต่จะได้ผลดีมากหรือน้อย
 อยู่ที่ ๑ วัตถุที่กระทำ ๒ เจตนาในการกระทำ ๓ ประโยค
 การพยายามกระทำ คนทำความชวเหมือนคนปลูกพริกเมื่อ
 พริกมีเม็ดตอของมรสเผ็ด แต่จะเผ็ดมากหรือน้อยอยู่พืชพันธุ์
 สถานที่, และการบำรุง คนทำชวกเช่นนนตอได้ผลชว แต่
 จะได้ผลชวมากหรือน้อยตออยู่วัตถุ, เจตนา, ประโยค
 และคนทำความดีจะเร่งเอาผลให้ได้เร็วทันใจนั้นไม่ได้ ต้อง
 รอกาลสมัยบ้าง เราเพาะถั่วอก ๒-๓ วันก็ได้ผล ปลูก
 พริก, มะเขือ กตอกรอ ๓-๔ เดือน ปลูกกล้วย ๑๒ เดือน
 ปลูกมะพร้าว ๕-๕ ปีขึ้นไปจึงจะได้ผล ได้ถูกรับประทาน

๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

เห็นได้ง่าย บางคนมีอาหารรับประทานเหลือเพื่อ แม้แต่
 สุนัขที่เขาเลี้ยงไว้กินอาหารวันหนึ่ง ๆ ราคาหลายบาท บาง
 คนมีอาหารจะรับประทานวันละครึ่ง ก็ยังลำบาก กินอด ๆ
 อายาก ๆ ไม่อิ่ม ทั้ง ๆ ที่บางคนรับประทานไม่ทราบว่าวันละ
 ครึ่ง บางคนมีผ้านุ่งห่ม ๗ วันก็เปลี่ยน ๗ สี และสีหนึ่ง ๆ
 ก็มีหลาย ๆ สีสัน รวมแล้วนับไม่ถ้วน แต่บางคนต้งบมีสำ
 รับเดียว ขาดปะกะรุ่งกะริ่ง บางคนมีตักอยู่อาศัย ราคาเรือน
 แสนหรือมากกว่า และมีบ้าน, ตึก, ให้คนอื่นเช่าหลายหลัง
 แต่บางคน จะหากระท่อมอยู่อาศัยหลังเดียวไม่ได้ ต้องไป
 อาศัยนอนตามร่มไม้ บางคนพอตนชนแต่เช้า ก็พบแต่เรื่อง
 ทุกข์ แทบว่าจะหาสุขไม่ได้เลย บางคนพบแต่สุขมากกว่า
 ทุกข์ การที่มนุษย์ผิดแผกแตกต่างกันไกลแสนไกลเช่นนั้น เพราะ
 อะไร ถ้าไม่ใช่เพราะกรรมเป็นเหตุ มนุษย์จะต้องไม่แปลก
 กันมากนัก และถ้าความสุขและทุกข์ มีเอง เกิดเอง เป็นเอง
 โดยไม่ต้องอาศัยเหตุแล้วมนุษย์ทุกคนจะต้องมีความสุขหรือ
 ทุกข์คล้ายคลึงกันมาก ที่แตกต่างกันนั้น เป็นเพราะมีเหตุภายใน
 คือกรรม อันได้แก่การกระทำ ผู้ใดสร้างเหตุดี คือกุศล
 กรรมไว้ ผู้นั้นก็มีความสุข ผู้ใดสร้างเหตุชั่ว คือ อกุศล
 กรรมไว้ ผู้นั้นก็ประสบความทุกข์ เรืองมอยู่อย่างนี้

ต่อไปนจกแสดงถึงข้อที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คำพูด ๘ คำนี้ มีความหมายกว้างขวาง และคนโดยมากที่สงสัยว่า ทำดีไม่ได้ดี ทำชั่วกลับได้ดีเช่นนั้น มีอยู่ไม่น้อย เฉพาะคำว่า ทำดีได้ดีนั้น มีประเด็นที่จะวินิจฉัยอยู่ ๒ ประเด็น คือ ประเด็นที่ ๑ ทำอย่างไรจึงจะเรียกว่าทำดี ประเด็นที่ ๒ ทำดีอย่างไรจึงจะได้ดี ประเด็นที่ ๑ การทำ ที่จะเรียกว่าทำดีนั้น ต้องประกอบด้วยองค์ ๓ ประการ คือ

ก. ตนเอง (คือผู้ทำ) ได้ประโยชน์

ข. ผู้อื่นได้ประโยชน์

ค. ผู้รู้สรรเสริญ

การทำอะไรก็ตาม ถ้าตนผู้ทำได้ประโยชน์ แต่ผู้อื่นเสียประโยชน์ เช่นใจผู้ขายลูกเงินทองสิ่งของผู้อื่นได้มาอย่างนี้ ผู้ทำได้ประโยชน์ แต่ผู้อื่นคือเจ้าของทรัพย์เสียประโยชน์ ไม่นับว่าทำดี หรือเราแค้นใครจึงวิวาทย์ เวลาคนอื่นซึ่งอยู่บ้านไกลเคียงเขาจะหลับนอน เราเปิดรับฟังด้วยเสียงดังเกินควร รบกวนประสาทผู้อื่น สนุกแต่เรา ส่วนเพื่อนบ้านไกลเรือนเคียงหนวกหูอย่างนี้ ก็ไม่นับว่าทำดี ผู้ทำได้ประโยชน์ และผู้อื่นก็ได้ประโยชน์ แต่ผู้รู้ไม่สรรเสริญ เช่นคนต้มเหล้า ขายบ้าง แจกเพื่อนฝูงรับประทานสนุกสนานเฮฮา

บ้าง อย่างนี้ ได้ประโยชน์ทั้ง ๒ ฝ่าย คือผู้ทำและผู้อื่น แต่
 ผู้ไม่สรรเสริญ เพราะการตั้งใจดีแล้ว ไม่ว่ากรณีใดๆ
 ผู้ไม่สรรเสริญเลย อย่างนี้ไม่นับว่าทำความดี เพราะฉะนั้น
 จึงว่าที่จะนับว่าทำความดีได้นั้น ต้องพร้อมด้วยองค์ ๓ ประ
 การที่แสดงมาข้างต้น ขาดเสียองค์ใดองค์หนึ่งก็ไม่นับว่าดี
 คราวนี้ประเด็นที่ ๒ ทว่าทำดีอย่างไร จึงจะได้ดุนั้น พงทราบ
 ว่า การทำดีที่จะได้ดกต้องพร้อมองค์ ๓ ประการอีก คือ

ก. ต้องทำพอดี

ข. ต้องทำถูกกับกาลและเทศะ

ค. ต้องทำความดีที่ผู้สรรเสริญ

ทว่าต้องทำพอดนั้น คือทำพอเหมาะ พอดี ถ้าทำ
 ไม่พอดี หรือเกินพอดก็ไม่ได้ เช่นรับประทานอาหารน้อย
 ไม่พอดคือไม่อิ่ม หรือรับประทานมากเกินไป คือเกินอิ่มก็ไม่ได้
 เกิดโทษเสียอนามย เราขอไปยังไม่ถึงน่าแล้วหยุดชด ก็ไม่
 ได้น้ำ ไม่ใช่ว่าน้ำไม่มี นามอยู่แต่เราขอไม่ถึงตานาต่างหาก
 การทำความดีก็เหมือนกัน เมื่อพบอุปสรรคขาดวิ ยะ ชนติ มี
 ความท้อถอย หยุดเสียไม่ทำ ก็ไม่ได้ แต่ถามความเพียรมาก
 เกินกว่ากำลังของตน เช่นผู้หวังมรรคผลปฏิบัติธรรมเคร่ง

เกินไป หลับน้อยเพียงวันละ ๑-๒ ชั่วโมง รับประทาน
อาหารน้อยเกินไปก็เกิดโทษ จิตฟุ้งซ่าน อาจเสียสติก็ได้

ที่ว่าจะต้องทำถูกกาลเทศะ คือต้องทำถูกกับกาล
เวลา และสถานที่ทำถูกกาลเทศะ คือต้องพิจารณาด้วยว่า
เวลานี้ควรทำหรือไม่ และควรทำ ๗ อย่างไร ควรทำอะไร
หรือว่าเวลานี้ล่วงเลยไปแล้วไม่ควรทำ ถ้าทำไม่ถูกกาล
เทศะไม่อำนวยผลดี อันธรรมดาว่าน่าอาบเวลาไหนก็เย็น แต่
ถ้าเราอาบเวลาใช้กำลังจับ พิษไข้จะหลบเข้าไป กลายเป็น
ไข้ปวดบวมรักษายากก็ได้ เช่นนี้จะโทษน้ำไม่ได้ต้องโทษ
เราเองที่อาบน้ำไม่ถูกเวลา ทางธรรมก็เหมือนกัน จะพูด
ธรรมก็ต้องพูดให้ถูกเวลา เช่นเราเห็นว่าธรรมมีโทษเห็นเพื่อน
คนธรรมอยากจะเตือน แต่ถ้าไปเตือนเขาที่กำลังสนุกสนาน
อยู่กับเพื่อน อาจถูกต้อยปากก็ได้ ที่ถูกเราควรเตือนเวลา
เขาสร่างเมาหรือเวลาเขาได้รับทุกข์เพราะสราเป็นเหตุจึงจะ
ได้ผลดีที่ว่าการเทศะนั้นนักคอกฤตสถานที พืชควรปลูกที่ลุ่ม
แต่เราเอาไปปลูกในที่ดอน หรือพืชควรปลูกในที่ดอน แต่
เอาไปปลูกที่ลุ่มก็ไม่งอกงาม หรืออาจตายก็ได้ ที่ดินมีกรวด,
ทราย, หรือมีดินเค็มเหมาะที่จะปลูกมะม่วงหรือมะขาม แต่

เราเอากล้วย หรือมะพร้าวไปปลูกก็ไม่งามฉันใด ผู้จะทำความดี กตอดุสถานท เช่นเราจะเตือนเพื่อน หรือผู้น้อยซึ่งทำผิด เพราะถ้าไปเตือนในที่ประชุม หรือเตือนต่อหน้าธารกำนัลก็ไม่ได้จะกลายเป็นเรื่องหมิ่นประมาทได้

ทว่าต้องทำความดีที่สุจริตสุจริตนั้น คือคนโดยมากมักถือเอาความคิดเห็น และอารมณ์ของตนเป็นใหญ่ทำความชั่วแล้วเขากบตว ว่าตนทำความดี ทั้งที่ผู้ใหญ่ผู้รู้ได้หวังดแนะนำพร่ำสอนให้เลิกละก็ไม่ทำตามคำสอน ในที่สุดก็ไม่ได้ผลดี ชื่อนี้จะเห็นได้ เช่นอาชญากรในเรือนจำต่าง ๆ ถ้าเราไปถามดูใน ๑๐๐ คน จะรับว่าตนทำชั่วไม่เกิน ๕ คน ส่วนอีก ๙๕ คน เขาว่าเขาเป็นคนดี ทำความถูกความดี แต่ผู้นั้นแกล้งหาเรื่องให้เขาทงนนั้น ก็เมื่อเขาเป็นคนดี และทำความดี เพราะเหตุใดเล่าเขาจึงต้องถูกจองจำโทษ ไม่ใช่อื่นใดเพราะเขาทำความดีที่สุจริตไม่สุจริตสุจริตนั้นเอง จึงได้ผลชั่วเช่นนั้น ฉะนั้นผู้ทำความดีที่จะได้ชื่อนั้น นอกจากต้องทำพอดี ทำถูกกาลเทศะแล้วยังต้องทำความดีที่สุจริตสุจริตอีกด้วย เมื่อครบองค์ ๓ ประการ จึงจะได้ผลดีแน่นอน อนึ่งผลดีที่ได้นั้นอย่าคิดไกลไปถึงว่าได้เงินได้ทอง ถ้าคิด

294.304

102

พ 415 พก

พ. 34 พ. 18588

เช่นนั้นจะมากไป ทว่าได้นั้นคือได้ความสุขใจ ความปลื้ม
ใจว่าเราได้ทำความดี ได้บำเพ็ญสุจริต เมื่อความปลื้มใจมี
แล้ว ความสะอาดจิตกมลชนตอแต่นั้นผลดอื่น ๆ ก็จักตามมา
ภายหลัง เหมือนชาวสวนปลูกมะพร้าวก็ได้ผลมะพร้าว ไม่ใช่
ว่าปลูกมะพร้าวแล้วได้เงิน แต่ว่าเมื่อได้มะพร้าวแล้ว นำ
มะพร้าวไปขายได้เงิน แล้วนำเงินไปซื้อเครื่องนุ่งห่ม, อาหาร
และเครื่องเรือน เครื่องใช้สอยต่าง ๆ ก็ได้สิ่งของเหล่านั้น
มาตามลำดับ นแหละทออธิบายมานะขอว่าทำดีได้ดี

รวมความว่าผู้ใดทำความดีถูกต้องตามหลัก
ธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยละ
ทุจริตประพฤติสุจริต ผู้นั้นชื่อว่าผู้ประพฤติพรหม
จรรย์ คือประพฤติธรรมอันประเสริฐย่อมเกิด
และได้ประสพผลวิเศษมงคล คือสามารถถึงตนได้
เป็นหลักฐานในชาติปัจจุบัน ทั้งผู้นั้นจักได้ประสบ
ความสุขสำราญในสัมปรายภพชาติหน้า พระธรรม
เทศนา พรหมจรรย์กถา มีเนื้อความดังที่ได้แสดงมา
ทั้งแตกตนจนอวสานด้วยประการฉะนี้

สำนักงานพิมพ์

วิมลมาลย์

โทร. 361 ถนนโพธิ์กลาง นครราชสีมา